

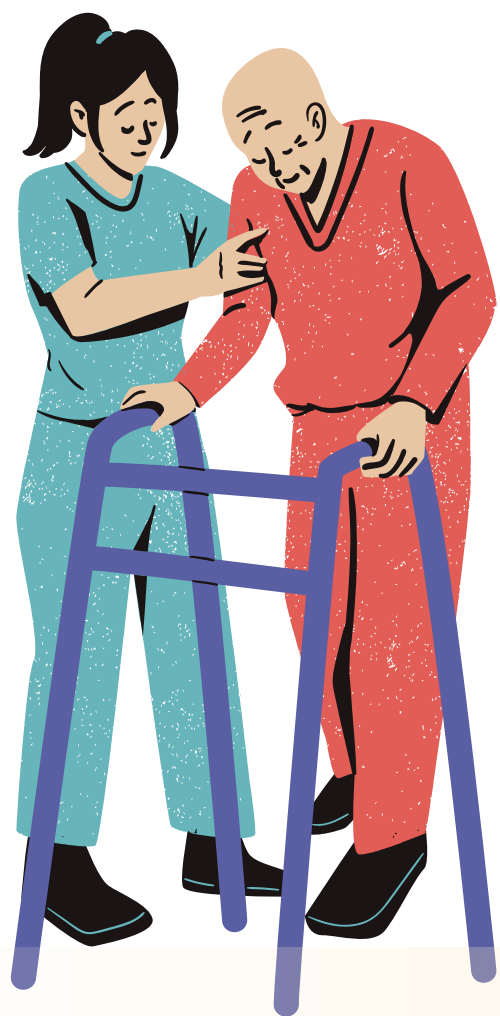
Civil fenntartók felelőssége a megkezdett szolgáltatások biztosításában

Előre menekülni vagy visszalépni?

Előadó:
Dr. Suller Attiláné
elnök
Fény Felé Alapítvány

Egy társadalom fejlettségét tükrözi az, ahogyan gondoskodik az idős, a beteg, az egészségkárosodott és fogyatékos állampolgáiról

Bár az idős, fogyatékossgal élő személyek ellátása állami feladat, a történelem folyamán az állam ezt a kötelezettségét gyakran átadta az egyháznak, vagy amennyiben léteznek, civil szervezeteknek.

A mindenkori állam mindenkori anyagi helyzete határozza meg, hogy ezt milyen arányban és mértékben teszi.

A törvény, amely kimondja, hogy a fogyatékossgal élő embernek joga van az akadálymentes és biztonságos környezethez, még nem jelenti az akadályok tényleges megszűnését, az Alkotmány és a diszkrimináció tilalmát kimondó törvények pedig nem járnak az előítéletek, a gondolatokat béklyóba verő, káros sztereotípiák felszámolásával. Ahhoz, hogy a fogyatékossgal élő ember valóban egyenlő esélyekkel élhesse az életét, a legszélesebb értelemben vett módon, morálisan és fizikailag is akadálymentes világnak kell őt körülvennie. Fontos, hogy a speciális igényeinek megfelelő, okos segítséget empatikus és toleráns módon, emberi méltósága tiszteletben tartásával kapja meg a többségi társadalom tagjaitól.

Ez a szolidaritás az alapja annak, hogy minden ép ember azzal a tudással és biztonsággal élhesse az életét, hogy ha neki lenne szüksége társadalmi segítségre, ő is megkapná.

Kálmán Zsófia (In: A Taigetosztól az esélyegyenlőségig / Kálmán Zsófia, Könczei György. Bp. : Osiris, 2002. p. 495)

2019-ben Magyarországon

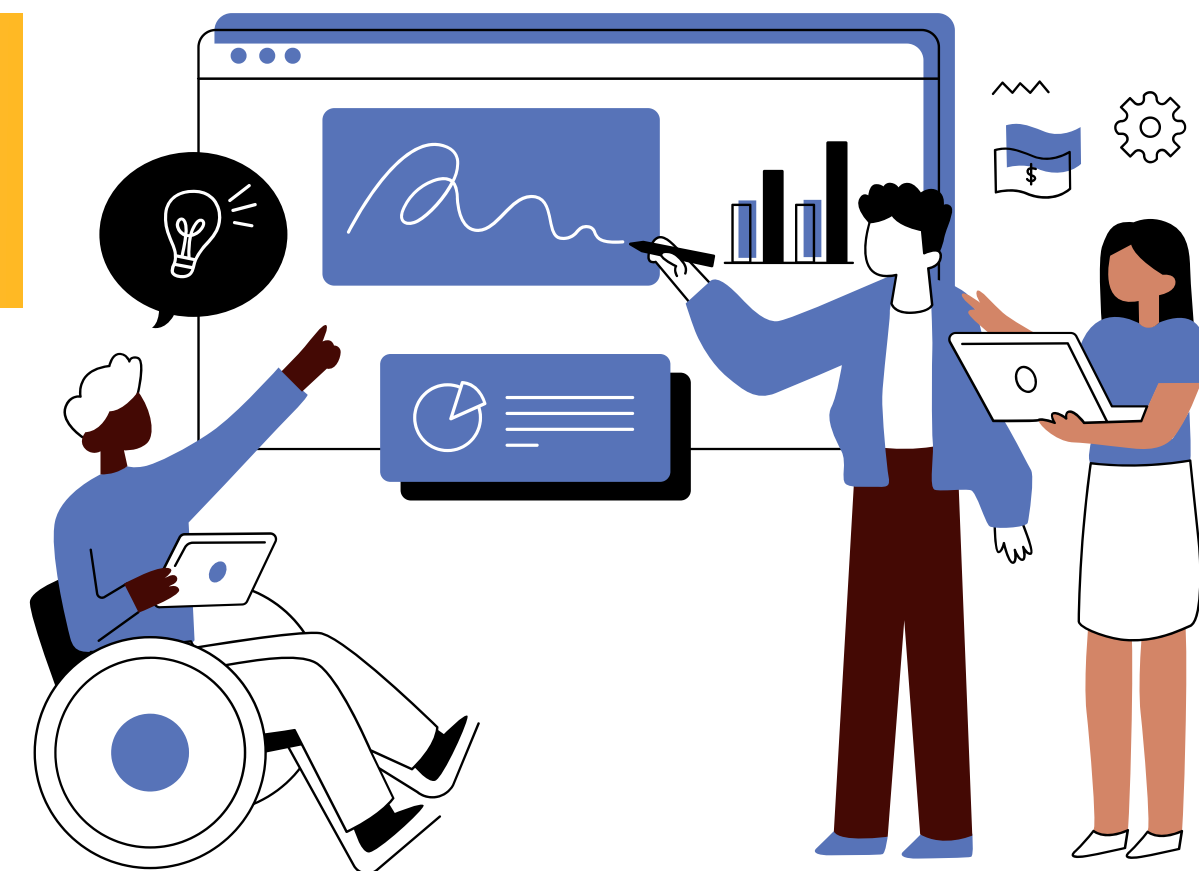
60.890 nonprofit szervezet - ezen belül **41.016 alapítvány** működött.

Bevételi forrásuk 1.085.931 millió forint volt.

A nonprofit szervezetek lakossági támogatottsága is figyelemre méltó, hiszen **1997-ben** az egyesületek **taglétszáma közel 4 millió**, míg a szektor **önkéntes segítőinek száma* közel 400 ezer fő volt**.

Tehát igen jelentős társadalmi háttérrel és pénzügyi erőforrásokkal rendelkező szervezeteggyüttesről van szó, amely egyre fontosabb szerepet játszik a társadalmi szükségletek kielégítésében is.

* Forrás: Nonprofit szervezetek Magyarországon, 2020. Központi Statisztikai Hivatal. Budapest

Milyen ügyekben lehetnek sikeresek a civil szervezetek?

A civil szervezetek olyan ügyekért dolgoznak, amelyeket adott időben sem a piac, sem az állam nem tud megoldani, vagy nem is “látja” a problémát. A forrásteremtés eszköze lehet olyan struktúra kialakítása vagy az ügy ötletes csomagolása, amely lehetővé teszi a társadalmi cél elérését gazdasági tevékenység által.

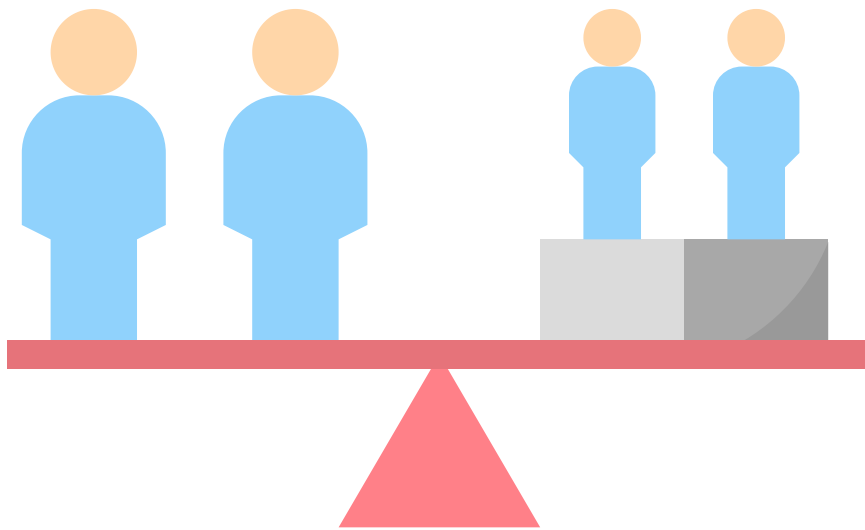
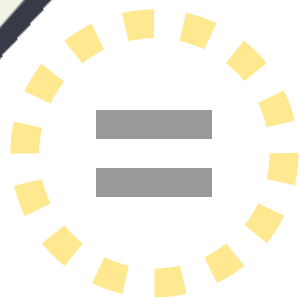
Egy civil fenntartó akár tudja ezt, akár nem, **társadalmi vállalkozónak** számít.

De mi is a társadalmi vállalkozás meghatározása, kik és milyenek a társadalmi vállalkozók?

kereteket feszegetnek
rendszerváltoztatók
társadalmi igazságosságot
integrálók

...

pozitív társadalmi hatással
működők
szenvedélyesek

küldetést követők

társadalmilag érzékenyek

együttműködők

innovatívak

merészek

kreatívak

**A társadalmi vállalkozás valamilyen társadalmi ügyet képvisel, társadalmi küldetése van.
A társadalmi vállalkozók változtatók.**

**Rámutatnak arra, mi nem működik, felhívják a figyelmet a társadalmi problémákra,
megváltoztatják a rendszereket és megoldásokat mutatnak fel.**

Jellemzőik az alkotóerő, a kreativitás, az innováció, elszántság.

**Ezek azért lehetnek fontosak a társadalmi vállalkozás meghatározásánál, mert bizonyos
esetekben nagyobb mértékű elszántságra, vagy elrugaszkodottabb innovativitásra lehet
szükség, hiszen néhány társadalmi cél piacosítása nagyobb kreativitást igényel.**

**A társadalmi vállalkozók alapvetően az ügy, a küldetés elérése érdekében gazdasági
tevékenységet folytató szervezetek.**

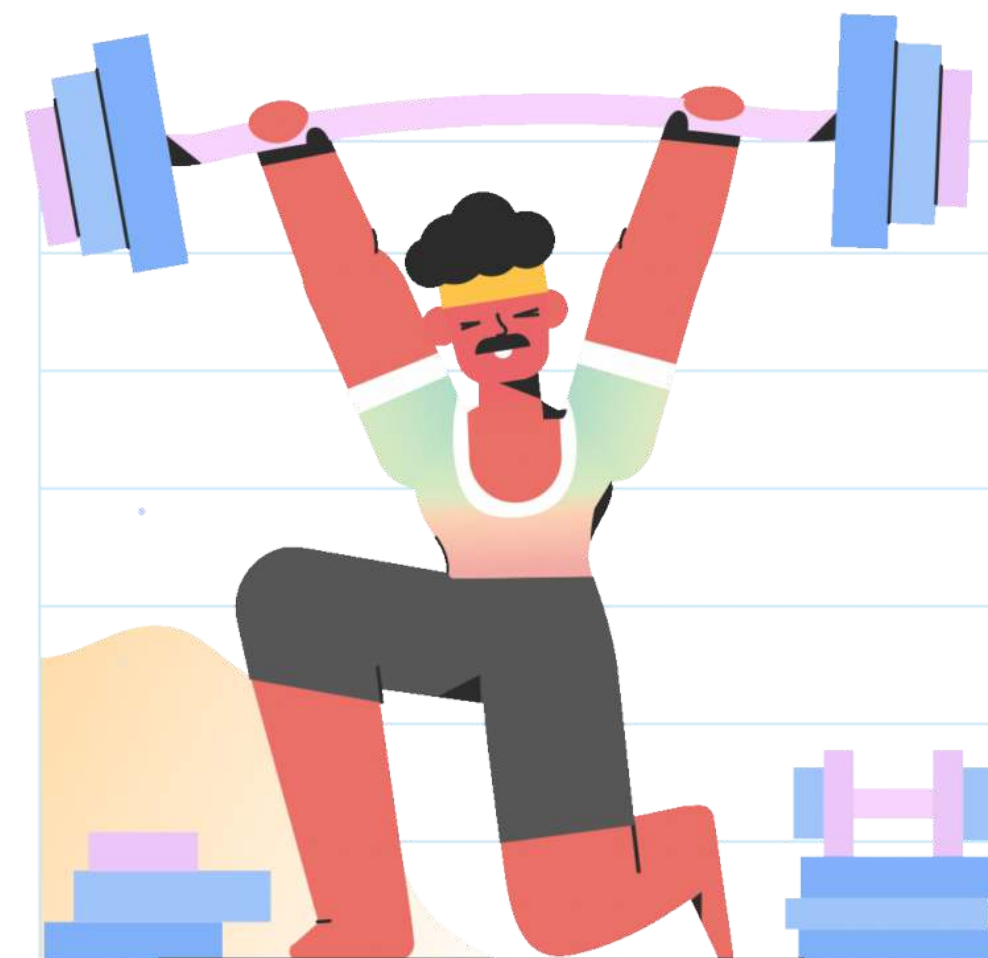
**Szemléletmódjuk szerint ez a társadalmi célok képviselésétől a gazdasági tevékenységek
felé mozdulás, aminek motivációja a célok eléréséhez szükséges források megteremtése.**

Társadalmi vállalkozássá váltunk, amikor mi még nem is tudtunk róla

A debreceni Fény Felé Alapítvány azon civil szervezetek közé tartozik, amelyek szociális ellátórendszer építettek ki az elmúlt 23 évben. Alapítványunknál kiváló szociális szakemberek végzik a szerteágazó feladatokat magas szaktudással, elhivatottsággal.

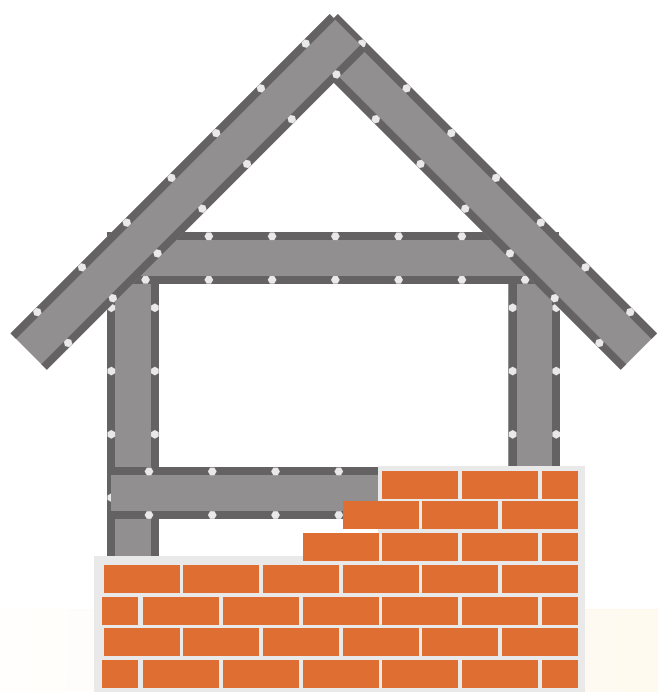
Azt is észleltük, hogy városunkban az elmúlt években három lakóotthon és több nappali ellátást nyújtó szervezet ment tönkre, zárt be, hagyta abba a szolgáltatás nyújtását. Érzékeltük - különösen én - annak súlyát, hogy milyen felelősség nyugszik a Fény Felé Alapítványon, ha mi sem tudjuk jól ellátni a vállalt feladatot, és el kell engednünk az ellátottjaink, dolgozóink kezét.

A társadalom fogyatékosággal élőkkel kapcsolatos szemléletének megváltoztatása kiemelt célja volt a civil szervezetek egy részének: köztük az ÉTA Országos Szövetség, és CÉHálózat Egyesület tagszervezeteinek, köztük a Fény Felé Alapítványnak.

A rendszerváltást követően létrejöttek a civil fenntartók, akik lakóotthonokat, Támogatott Lakhatást szolgáló intézményeket, nappali ellátást és egyéb szociális szolgáltatásokat hoztak létre és kezdtek el működtetni. A KSH adatai alapján a civil fenntartásban működő szociális intézményekben ellátott fogyatékosággal élők száma közel 6000 fő.

Ezen fenntartók közös jellemzői:

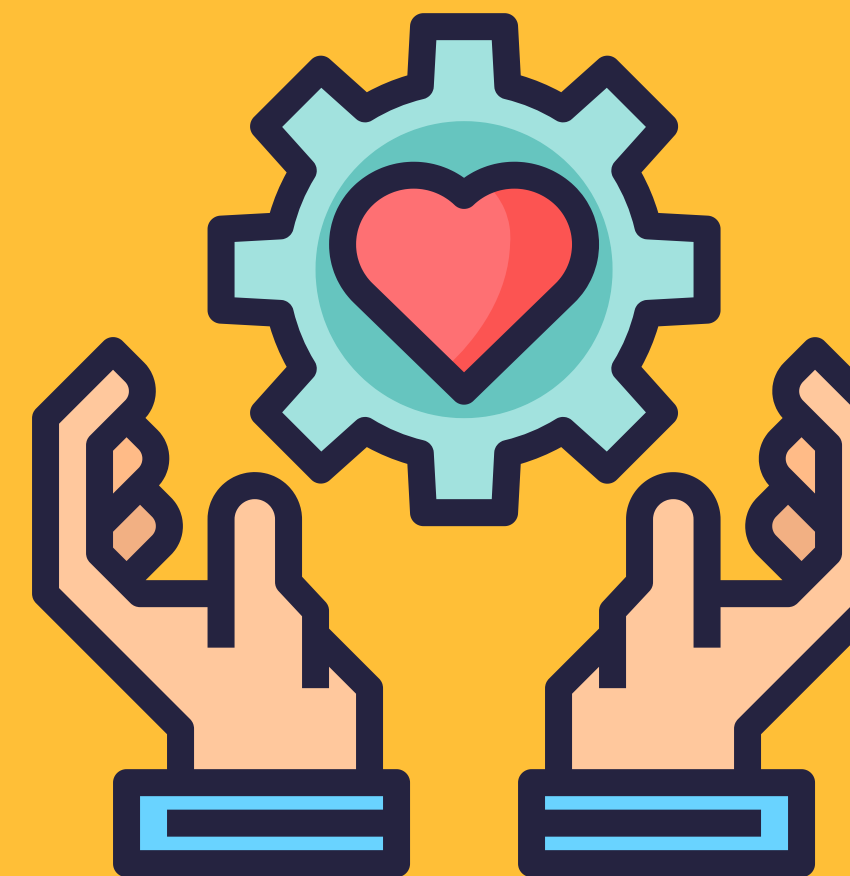
- elhivatottság,
- személyes érintettség,
- kezdetekben a működtetéshez szükséges gyakorlati ismeretek hiánya,
- eltökéltség
- forráshiány
- állandó stressz a különböző ellenőrző szervek megjelenésétől, a legkisebb hiányosságért lesújtó "büntetéstől"
- küzdelem, hogy a végzett munkájukat a helyi önkormányzatok, a településük vezetői elismerjék
- önkéntes munkavégzés, sokszor saját családjuk kárára

Civil fenntartók felelőssége?

Tudjuk, hogy...

- Csak a magunk erejére számíthatunk...
- Mind anyagilag, mind szakmailag profivá kell válnunk, ha nem akarunk olyan hibát elkövetni, ami a működtetést veszélyezteti...
- Ellátottjainkért és az ő életükért a szolgáltatások megkezdésekor felelősséget vállaltunk
- Többségének mi vagyunk a családja (állami gondoskodásban nevelkedtek)
- Lakóotthonaink, TL házaink lakóinak többségét szülei, családja már nem lenne képes újra a családjában gondozni életkora, szociális körülményei miatt.
- Házainkban, intézményeinkben sok olyan ellátott él, akiknek a hozzátartozóik a létesítéshez anyagiakkal, munkájukkal járultak hozzá, bízva a végső megoldásban...
- 10 - 20 éve nálunk dolgozó szakembereink a tőlünk kapott jövedelemből élnek, többen családtagok is. Ha a szolgáltatásunk megszűnik, akkor munkanélkülivé válnak és veszélyeztetjük a családjuk létfenntartását.

Tudjuk, hogy...

■ Az életük jelentős részét nálunk fejlesztésben, foglalkoztatásban eltöltött, önállóságra nevelt fogyatékossgal élők számára a nagy intézményi lét nem lehet választási lehetőség. Sokuknál ez drasztikus leépülést jelentene.

■ A magyar állam nem lesz segítségünkre, hisz minden erejét leköti a magyar társadalom egészséges tagjainak életminőségét, szociális biztonságát garantáló intézkedések, források biztosítása. Sajnos ezt a jelenlegi krízishelyzetben most tapasztaljuk meg.

■ A magyar állam az uniós elvárásokat végrehajtva az elmúlt évtizedben a hazai és az uniós forrásokat felhasználva a nagy intézmények lebontására irányítja a forrásokat.

■ A magyar társadalom tagjainak többsége jelenleg előtérbe helyezi saját és családja létbiztonságának elérését. Csökkentek az adományok, csökkent a figyelem és forrás, csökkent az egészségkárosodott, idős és fogyatékossgal élő személyeknek adott támogatás.

■ A civil fenntartók még mindig nagymértékben függenek az államtól kapott forrásoktól.

■ A civil fenntartók nagyobb krízisekben csak egymás kezét megfogva tudják biztosítani a túlélést.

■ A fenntartóknak mindig meg kell találni azokat a lehetőségeket, forrásokat, amelyek az életben maradást lehetővé teszik.

Mit tegyünk?

Előre lépünk?

**Szüntessük meg vagy
szüneteltessük
a megkezdett szolgáltatásainkat?**

Az elmúlt években csak azok a civil szolgáltatók maradtak talpon, akik:

- **kiváló vezető gárdát, szakembereket neveltek ki,**
- **nem csak egy intézményt működtetnek, hanem hálózatot építettek ki, ahol az általuk nyújtott szolgáltatás több lábon áll, ami egységes szakmai munkára épül,**
- **elég bátrak ahhoz, hogy mindig a felmerülő nehézségekből tudjanak erőt meríteni (most például napelemes rendszerre váltani az környezetszennyező gáz és elektromos felhasználás helyett),**
- **képesek a 100 %-ban államtól való függőségen változtatni pl. eladható termékeket előállítani, magánadományozókat felkutatni és megtartani,**

Az elmúlt években csak azok a civil szolgáltatók maradtak talpon, akik:

- képesek az ellátottjaik hozzátartozóit csataláncba állítani és megértetni velük, hogy az ő gyermekük biztonságos szociális ellátása nem csak a mi feladatunk és felelősségünk,
- maguk is képeessé váltak a többi civil szervezettel közös lobbitevékenységre,
- képesek "jó buliként" elfogadtatni, hogy lehet átmenetileg egy szobában matracon aludni, megszervezni a lovaskocsival való szállítást,
- képesek dolgozóikkal elfogadtatni, hogy civil szervezetnél dolgozni azt is jelenti, hogy nagyobb a felelősség és több kreativitást igényel a feladat elvégzése, mint az állami intézményekben.

**STAY
POSITIVE**

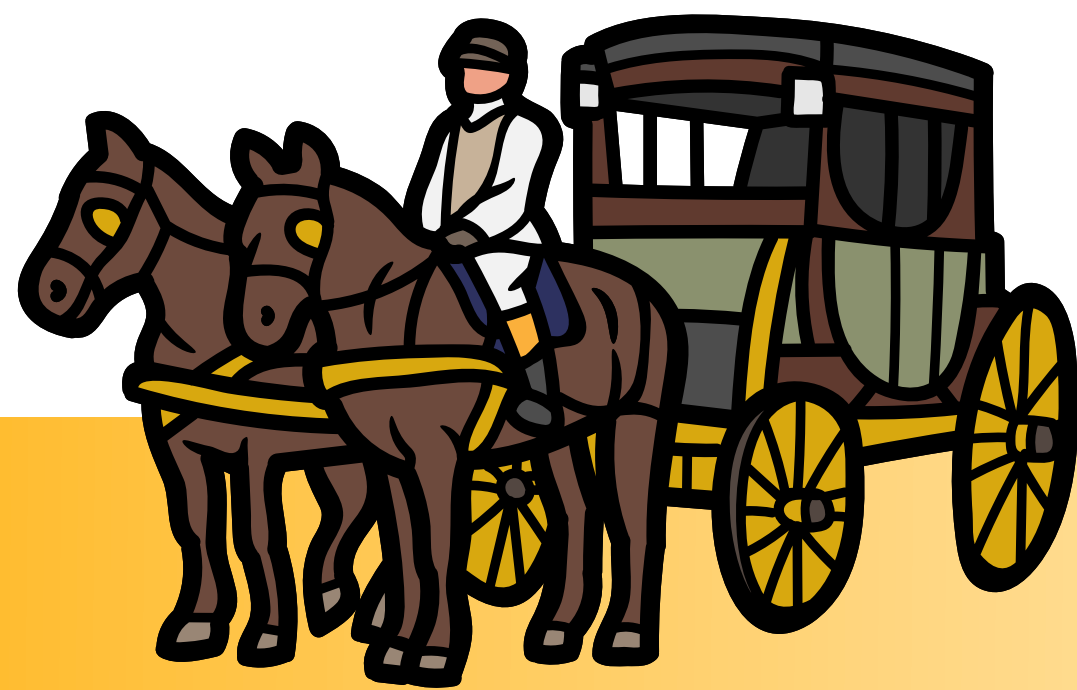
Mi változott az elmúlt 20 évben?

Megtanultuk, hogy ha gondban vagyunk, együtt képesek vagyunk túlélni, mert a közös tudás, a közös lobbierő ad.

Fogjuk meg tehát itt és most egymás kezét és erősítsük egymás hitét, hogy az eddig elvégzett munkánk ÉRTÉKES ÉS ELPUSZTÍTHATATLAN!

vagy...

Remélni, hogy a magyar Kormány végül felfigyel
a civil fenntartók problémájára és segít !

Köszönöm a figyelmet!

